

Joi 21. octombrie 2021

P9_TA(2021)0440

Situația din Tunisia**Rezoluția Parlamentului European din 21 octombrie 2021 referitoare la situația din Tunisia (2021/2903(RSP))**

(2022/C 184/12)

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Tunisia și rezoluția sa din 25 februarie 2016 referitoare la deschiderea negocierilor pentru un acord de liber schimb între Uniunea Europeană și Tunisia ⁽¹⁾,
 - având în vedere raportul final al misiunii UE de observare a alegerilor prezidențiale și parlamentare din Tunisia organizate la 15 septembrie și 6 octombrie 2019,
 - având în vedere Acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Tunisia, precum și diferitele reuniuni tematice desfășurate în cadrul său în 2019 și 2020,
 - având în vedere concluziile Consiliului director al Fondului Monetar Internațional (FMI) din 26 februarie 2021 în cadrul consultării în temeiul articolului IV cu Tunisia,
 - având în vedere comunicatul comun din 4 iunie 2021 privind relațiile UE-Tunisia, intitulat „Pentru un parteneriat reînnoit”,
 - având în vedere Decretul prezidențial tunisian nr. 2021-69 din 26 iulie 2021, prin care încetează funcțiile șefului guvernului și membrilor guvernului, Decretul prezidențial tunisian nr. 2021-80 din 29 iulie 2021 privind suspendarea atribuțiilor Adunării Reprezentanților Poporului, Decretul prezidențial tunisian nr. 2021-109 din 24 august 2021 privind prelungirea măsurilor excepționale legate de suspendarea competențelor Adunării Reprezentanților Poporului, precum și Decretul prezidențial tunisian nr. 2021-117 din 22 septembrie 2021 privind măsurile excepționale,
 - având în vedere declarația din 27 iulie 2021 a Vicepreședintelui Comisiei / Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR) în numele Uniunii Europene, precum și declarațiile sale susținute în fața reprezentanților mass-mediei la Tunis, la 10 septembrie 2021,
 - având în vedere Constituția Tunisiei din 2014,
 - având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, la care Tunisia este parte,
 - având în vedere Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW), pe care Tunisia a ratificat-o în 1985 și față de care și-a ridicat rezervele în 2014,
 - având în vedere Planul național de acțiune privind femeile, pacea și securitatea pentru 2018-2022, adoptat în 2018,
 - având în vedere articolul 132 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât Tunisia este un partener privilegiat al UE, iar ajutorul și sprijinul continuu au reprezentat o prioritate, misiunile de observare a alegerilor din 2011, 2014, 2018 și 2019 confirmând angajamentul ferm al UE pentru democrație în Tunisia; întrucât, anul acesta, cea de-a 10-a aniversare a revoluției tunisiene marchează un moment important în dezvoltarea democratică a Tunisiei;

⁽¹⁾ JO C 35, 31.1.2018, p. 117.

Joi 21. oktombrie 2021

- B. întrucât situația socioeconomică a fost caracterizată de o stagnare economică generalizată, legată de contextul politic intern, și de o criză sanitară cu a doua rată a mortalității cauzate de COVID-19 din lume; întrucât pandemia de COVID-19, absența turiștilor, nivelurile ridicate ale șomajului în rândul tinerilor și ale inflației au exacerbă fragilitatea economiei tunisiene; întrucât corupția endemică, justiția de tranziție incompletă și provocările economice și de securitate grave rămân obstacole substanțiale în calea consolidării democratice depline a Tunisiei;
- C. întrucât, în acest context, la 25 iulie 2021, președintele Kais Saied a invocat articolul 80 din Constituția Tunisiei, care îl împuternicește să adopte măsuri excepționale pentru a face față unui pericol iminent pentru stat, și a anunțat demiterea prim-ministrului, Hichem Mechichi, suspendarea Adunării Reprezentanților Poporului pentru o perioadă de 30 de zile care poate fi prelungită, precum și ridicarea imunității parlamentare a tuturor deputaților; întrucât, la 24 august 2021, președintele a prelungit suspendarea parlamentului;
- D. întrucât guvernele EAU, Arabiei Saudite și Egiptului au salutat imediat inițiativa președintelui Saied, exprimându-și sprijinul pentru aceasta;
- E. întrucât neînstituirea Curții Constituționale și așadar incapacitatea parlamentarilor de a introduce o cale de atac împotriva oricărei prelungiri unilaterale a situației de urgență de către președinte, astfel cum se prevede la articolul corespunzător din Constituție, au generat îngrijorări serioase cu privire la tranziția democratică a Tunisiei și la drepturile fundamentale din această țară;
- F. întrucât la 22 septembrie 2021, președintele a emis Decretul prezidențial nr. 2021-117, care conține dispoziții ce afirmă supremația sa și întâietatea decretului asupra Constituției, subminând astfel Constituția, și în urma căruia toate puterile statului sunt concentrate în mâinile președintelui Kais Saied; întrucât dispozițiile Constituției privind drepturile și libertățile vor fi respectate și garantate numai atunci când nu contravin legislației bazate pe decrete-legi prezidențiale și pe măsuri excepționale; întrucât Decretul prezidențial nr. 117 nu permite contestarea deciziilor prezidențiale în fața unei instanțe judecătorești, inclusiv în fața celei mai înalte instanțe administrative din Tunisia și a Curții de Casație a acesteia;
- G. întrucât această concentrare a puterilor în mâinile președintelui nu are limită de timp; întrucât președintele și-a acordat puterea legislativă deplină, având capacitatea de a modifica prin decret legile privind partidele politice, alegerile, sistemul judiciar, sindicatele și asociațiile, libertatea presei și libertatea de informare, organizarea ministerului justiției, drepturile omului și libertățile, Codul statutului personal, forțele de securitate internă, vămile și bugetul de stat;
- H. întrucât, deși societatea civilă tunisiană și-a exprimat public îngrijorarea profundă cu privire la noile restricții, măsurile luate de președintele Kais Saied în luna iulie s-au bucurat de un sprijin public semnificativ, ceea ce demonstrează nemulțumirea publică față de situația socioeconomică gravă și disfuncțiile guvernamentale grave cu care se confruntă țara; întrucât 18 ONG-uri locale și internaționale au emis o declarație comună avertizând cu privire la situația democrației în Tunisia; întrucât grupul G7 a solicitat Tunisiei să revină la ordinea constituțională și să reia activitățile parlamentare;
- I. întrucât, la 26 iulie 2021, poliția tunisiană a închis birourile Al Jazeera din Tunis, fără a oferi nicio explicație;
- J. întrucât societatea civilă din Tunisia este bine dezvoltată și consolidată și a jucat un rol fundamental în modelarea și sprijinirea tranziției democratice a Tunisiei începând din 2011, numeroși activiști solicitând reforme urgente, inclusiv măsuri anticorupție, și întrucât dialogul național este una dintre trăsăturile specifice ale țării; întrucât libertatea presei și libertatea de publicare sunt componente esențiale ale unei societăți democratice deschise și libere; întrucât începând din 26 iulie 2021, societatea civilă nu a fost nici inclusă în dialogul național și nici consultată cu privire la măsurile luate de președintele Kais Saied;
- K. întrucât, la 10 septembrie 2021, Uniunea Generală a Muncitorilor Tunisieni (UGTT) și-a prezentat foaia de parcurs cerând înființarea unui comitet consultativ național, cu scopul de a asigura un cadru juridic care să permită realizarea de reforme sociale și politice incluzive în țară, în special a unei reforme a sistemului politic și a legii electorale, precum și modificarea Constituției;

Joi 21. octombrie 2021

- L. întrucât economia Tunisiei depinde în mare măsură de investițiile străine, de turism și de exporturile de produse către UE; întrucât potrivit Băncii Mondiale, conturile curente și deficitele fiscale ale Tunisiei necesită reforme structurale solide; întrucât UE este cel mai mare partener comercial al Tunisiei, 57,9 % din schimburile comerciale din 2020 ale acestei țări fiind cu UE, 70,9 % din exporturile sale mergând către UE și 48,3 % din importuri provenind din UE; întrucât economia poate prospera doar dacă se restabilește democrația și se asigură securitatea și stabilitatea;
- M. întrucât pandemia de COVID-19 a agravat situația deja fragilă din Tunisia; întrucât au existat deficite de aprovizionare cu oxigen și cu vaccinuri, necesare pentru un răspuns eficace la criza sanitară;
- N. întrucât tot mai mulți tunisieni își părăsesc țara, uneori riscându-și viața la traversarea Mării Mediterane; întrucât Tunisia suferă din cauza unuia dintre cele mai ridicate procente ale exodului creierelor din rândul țărilor arabe;
- O. întrucât, începând din 2011, UE a depus eforturi substanțiale și continue în sprijinul Tunisiei, oferind granturi în valoare de peste 2 miliarde EUR pentru a susține angajamentul declarat al Tunisiei de a realiza tranziția către democrație, inclusiv 260 de milioane EUR în 2020 și 200 de milioane EUR începând din iunie 2021, ca parte a asistenței sale macrofinanciare; întrucât, în mai 2021, a fost pusă la dispoziție o tranșă de 600 de milioane EUR în cadrul programului de asistență macrofinanciară pentru Tunisia, cu obiectivul specific de a atenua consecințele economice negative ale pandemiei de COVID-19 în această țară; întrucât pentru perioada 2021-2027, UE va înlocui diferitele instrumente cu noul Instrument de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI) – „Europa globală” și întrucât consolidarea, sprijinirea și promovarea democrației, a statului de drept și a respectării drepturilor omului reprezintă unul dintre obiectivele principale ale asistenței externe a UE furnizate în cadrul instrumentului;
- P. întrucât angajamentul UE de a-și accelera eforturile pentru a promova democrația a fost reafirmat în Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația, adoptat de Consiliu în noiembrie 2020;
- Q. întrucât Constituția Tunisiei din 2014 proclamă libertatea de credință și de conștiință,
1. își reafirmă angajamentul față de parteneriatul privilegiat dintre UE și Tunisia și față de procesul democratic din Tunisia; este extrem de îngrijorat că Decretul prezidențial nr. 2021-117 a stabilit concentrarea pe termen nedeterminat a puterilor în mâinile președintelui; reiterează că trebuie să se mențină respectarea statului de drept, a Constituției și a cadrului legislativ și că este nevoie de un parlament funcțional și legitim, deoarece parlamentul este instituția care reprezintă poporul; regretă, prin urmare, suspendarea pe termen nedeterminat a parlamentului tunisian de către președintele Saied începând cu 24 august 2021;
 2. solicită revenirea la funcționarea normală a instituțiilor statului, inclusiv revenirea la o democrație veritabilă și reluarea activității parlamentare cât mai curând posibil, ca parte a unui dialog național, precum și anunțarea unei foi de parcurs clare;
 3. subliniază ferm că parlamentul este o instituție esențială a democrației și este necesar pentru orice reformă constituțională; evidențiază că absența unei curți constituționale în Tunisia permite o interpretare și o aplicare extinsă a articolului 80 din Constituție și îi împiedică pe deputați să introducă o cale de atac pentru a obține o hotărâre judecătorească privind suspendarea parlamentului și măsurile suplimentare luate de președinte în temeiul articolului 80; invită Tunisia să înființeze o curte constituțională cu scopul de a evita interpretările eronate ale Constituției și utilizarea abuzivă a dispozițiilor acesteia;
 4. reiterează apelul VP/ÎR privind refacerea stabilității instituționale în cel mai scurt timp posibil și, în special, privind respectarea drepturilor și libertăților fundamentale consacrate în Constituția din 2014 și abținerea de la orice formă de violență;
 5. ia act de numirea Najlei Bouden Ramadhan în funcția de prim-ministră la 29 septembrie și de desemnarea cabinetului de miniștri la 11 octombrie 2021; constată numirea a 10 femei în funcții de ministre;
 6. invită președintele să își reconsidere poziția și să sprijine activ toate măsurile de garantare a drepturilor egale între femei și bărbați în toate domeniile, în special în cazul legilor defavorabile femeilor în ceea ce privește drepturile de moștenire, drepturile de custodie a copiilor, drepturile acordate în calitate de cap al gospodăriei, dreptul la concediu pentru creșterea copilului și drepturile de muncă, în special pentru lucrătorii casnici și lucrătoarele agricole;

Joi 21. oktombrie 2021

7. invită autoritățile tunisiene să respecte Constituția și să asigure respectarea drepturilor fundamentale ale tuturor cetățenilor; reamintește caracterul inalienabil al drepturilor fundamentale și al drepturilor omului, precum și supremația necondiționată a acestora și solicită reinstituirea Constituției ca lege fundamentală; invită Tunisia să abroge pe deplin pedeapsa cu moartea;
 8. invită autoritățile să evite incertitudinea juridică creată de interdicțiile de călătorie, supravegherea de stat și aresturile la domiciliu; consideră că judecarea civililor de către tribunalele militare este extrem de problematică și solicită reinstituirea unui sistem judiciar independent, care să conducă la reforma tribunalelor militare din Tunisia, punând capăt proceselor militare ale civililor;
 9. insistă că orice modificare a Constituției și a sistemului politic poate avea loc numai în limitele Constituției; ia act de criticile aduse de Liga Tunisiană pentru Apărarea Drepturilor Omului și de alte organizații ale societății civile cu privire la concentrarea puterilor în mâinile președintelui; subliniază că într-o democrație echilibrul puterilor și separarea puterilor trebuie să prevaleze;
 10. recunoaște rolul-cheie jucat de Cvartetul pentru dialog național, alcătuit din UGTT, Confederația Tunisiană a Industriei, Comerțului și Artizanatului (UTICA), Liga Tunisiană pentru Drepturile Omului (LTDH) și Baroul din Tunisia, în facilitarea unui dialog național incluziv, pentru care a primit Premiul Nobel pentru Pace în 2015; invită președintele să contribuie la crearea unui cadru național pentru ca toate părțile interesate să reia efectiv acest dialog; reamintește rolul-cheie al Grupului de susținere a democrației și de coordonare a alegerilor (DEG) din cadrul Parlamentului European în promovarea unui dialog între societatea civilă și liderii politici din Tunisia;
 11. accentuează nevoia urgentă de a depăși criza socioeconomică cu care se confruntă țara prin reforme și politici structurale;
 12. reafirmă angajamentul ferm al UE de a sprijini Tunisia în depășirea crizei financiare și economice și în drumul său spre o și mai mare consolidare democratică; invită Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) să își intensifice dialogul cu autoritățile tunisiene, cu entitățile economice și cu societatea civilă tunisiană; accentuează că este nevoie de instituții stabile și funcționale pentru a realiza progrese în ceea ce privește reformele structurale necesare pentru a obține un împrumut de salvare de la FMI;
 13. subliniază că o înțelegere comună a statului de drept, a democrației și a drepturilor omului este piatra de temelie a unui parteneriat puternic între UE și Tunisia; îndeamnă președintele să permită funcționarea deplină și adecvată a unor organisme independente de reglementare ale statului, inclusiv organismul provizoriu pentru revizuirea caracterului constituțional al legilor și Autoritatea națională anticorupție;
 14. este preocupat de ingerințele externe care subminează democrația tunisiană;
 15. invită UE să continue programele de sprijinire directă a cetățenilor tunisieni și să consolideze asistența, acolo unde este necesar, având în vedere actuala criză, inclusiv prin intermediul asistenței în domeniul sanitar acordate prin sistemul COVAX, cu scopul de a ajuta țara să gestioneze impactul grav al pandemiei de COVID-19;
 16. invită VP/ÎR și statele membre să urmărească îndeaproape situația din Tunisia și invită VP/ÎR să prezinte periodic rapoarte Comisiei pentru afaceri externe a Parlamentului pentru a asigura un dialog parlamentar adecvat cu privire la această situație importantă și îngrijorătoare;
 17. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, SEAE, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Președintelui Tunisiei, Guvernului Tunisiei și Parlamentului Tunisiei.
-